

A Szerzői Jogi Szakértő Testület kiegészítő szakértői véleménye

A szakvélemény tárgya: Zenei jogosultak audiovizuális művekkel kapcsolatos engedélyezési jogai

Ügyszám: SzJSzT-06/16/02

I. A TANÁCS NYOMOZÓHATÓSÁG ÁLTAL FELTETT KÉRDÉSEKRE ADOTT VÁLASZAI

A Tanács e kiegészítő szakvéleményében utal az eredeti, SzJSzT- 06/16 számú szakvéleményben általa tett általános megállapításokra. Ezen eredeti szakvélemény kiegészítése annak 1. és 4. kérdésre adott válasza kapcsán merült fel. A szakvélemény kiegészítésének oka, hogy a szakvélemény nem utalt a zeneművek szerzőinek jogaira, amelyek szintén jelentőséggel bírnak az alapul fekvő tényállással összefüggésben.

1. A zeneművekkel kiket és milyen jogok illetnek meg, kikkel szemben konkrétan milyen a Szerzői jogról szóló törvényben meghatározott jogokat sértő jogsértések valósultak meg.

A Tanács kiegészíti e helyt a kérdésre adott válaszát a szerzők Szjt. 29. §-ában rögzített átdolgozási jogára való utalással. A zeneművek filmalkotásokban való felhasználása, vagyis megfilmesítése ugyanis a szerzők e jogát is érinti.

Az Szjt. 29. §-a szerint: „A szerző kizárólagos joga, hogy a művét átdolgozza, illetve hogy erre másnak engedélyt adjon. Átdolgozás a mű fordítása, színpadi, zenei feldolgozása, filmre való átdolgozása, a filmalkotás átdolgozása és a mű minden más olyan megváltoztatása is, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jön létre.”

Az Szjt. 64. §-ának (1) bekezdése szerint: „Filmalkotás az olyan mű, amelyet meghatározott sorrendbe állított mozgóképek hang nélküli vagy hanggal összekapcsolt sorozatával fejeznek ki, függetlenül attól, hogy azt milyen hordozón rögzítették. Filmalkotásnak minősül különösen a filmszínházi vetítésre készült játékfilm, a televíziós film, a reklám- és a dokumentumfilm, valamint az animációs és az ismeretterjesztő film.”

E rendelkezésből kiolvasható, hogy a zenemű minden olyan megváltoztatása esetében, amelynek eredményeképpen annak felhasználásával új mű, például filmalkotás jön létre, a szerzőt megilleti a kizárólagos engedélyezési jog.

A DVD-ken foglalt egyéni eredeti jellegű audiovizuális művekről megállapítható, hogy ezek az Szjt. 64. §-ának (1) bekezdése szerinti filmalkotásnak minősülnek, és az érintett zeneművek filmalkotásba foglalt, megfilmesített változatait tartalmazzák.

Erről összefoglalóan lásd Grad-Gyenge Anikó Film és szerzői jog, A megfilmesítési szerződés (Médiatudományi Intézet 2016.) 48. oldalát:

„A filmben való felhasználás – függetlenül attól, hogy az a film számára készül, vagy a filmtől függetlenül rendelkezésre álló hangfelvétel útján történik – minden esetben több, mint egyszerű többszörözés, így az egyedi jogosultak engedélye szükséges hozzá [az Szjt. 19. §-a szerinti kényszerengedély-jellegű engedélyezést a filmek tekintetében a BUE 14. Cikke (3) bekezdése ki is zárja]. Ha azonban a film többszörözése történik (pl. DVD-n), akkor a benne foglalt zeneművek tekintetében az engedélyt már a közös jogkezelő szervezet adja meg.”

A szerzők zeneműveik átdolgozásával kapcsolatos jogait egyénileg, nem közös jogkezelés keretében gyakorolják. A filmbe foglalást követően ugyanakkor további vagyoni jogaik (mint többszörözés) más a közös jogkezelő szervezet által gyakorolt jogok.

Az előzőekre való tekintettel a Tanács az e kérdésre adott válaszát kiegészíti azzal, hogy valamennyi DVD-n foglalt filmalkotásba foglalt zenemű esetében a szerzőktől zeneműveik átdolgozására is engedélyt lett volna szükséges kérni. Amennyiben az engedély e tekintetben nem került beszerzésre, akkor ez a zeneszerző szerzői jogi jogosultak átdolgozási jogának megsértését jelenti.

2. A rendelkezésre álló adatok alapján szükséges az okozott vagyoni hátrány megállapítása az érintett kiadványok tekintetében, sértetti bontásban.

Mint ezt az eredeti szakvélemény tartalmazta, a közös jogkezelésbe tartozó engedélyezési esetekben, vagyis az audiovizuális alkotásba foglalt zeneművek DVD-n történő többszörözése és terjesztése kapcsán a vonatkozó Artisjus díjszabás tételei vehetőek alapul. Az átdolgozás ugyanakkor nem közös jogkezelésben gyakorolt jog, ehhez a szerzők egyéni engedélyeinek beszerzése szükséges minden egyes zenemű esetében. Tekintettel arra, hogy e tekintetben általánosan irányadó díjszabás nincsen, ezért elsősorban a jogosultak nyilatkozatai lehetnek irányadóak.

Budapest, 2017. július 31.

dr. Lábod Péter
a tanács elnöke

dr. Horváth Péter
a tanács előadó tagja

Victor Máté
a tanács szavazó tagja